

Staré Město

kostel Neposkvrněného početí Panny Marie

Počátky kostela Neposkvrněného početí Panny Marie ve Starém Městě jsou úzce spojeny se založením Bruntálu jako nejstaršího institucionálního (tj. v právním slova smyslu) města v českých zemích před rokem 1213.

Zakladatelem města byl patrně moravský markrabě Vladislav Jindřich, který novým osadníkům, většinou těžařům zlatorudných dolů v okolí, udělil svolení řídit se magdeburským městským právem. Původní Bruntál pravděpodobně sestával právě ze sítě hornických osad, jejichž duchovním centrem byl kostel P. Marie v dnešním Starém Městě. Areál kostela se hřbitovem byl z okolní krajiny vyčleněn stále zčásti patrným příkopem. Při jeho rozšíření byla vystavěna kamenná obvodová zeď na západní a jižní straně lemovaná zářezem úvozové cesty.

Kostel dostal asi mezi léty 1230–1240 podobu trojlodní baziliky s chórem ukončeným apsidou a před ním situovanou příčnou lodí s apsidami, západní část kostela mohla být vybavena tribunou a nad ní vystavěnou převýšenou částí (westwerk) s jednou či dvěma věžemi. Románský chrám ve Starém Městě se svojí podobou řadil ke skupině raných městských kostelů, které vznikaly ve významných středoevropských městech napojených na těžbu drahých kovů a obchodní trasy. Z původní románské stavby se dochoval velký západní portál, jehož část později zakryla přístavba věže.

Ve 2. polovině 14. století byl románský kostel z větší části zbořen a na jeho základech vystavěna gotická novostavba s polygonálně ukončeným presbytářem s opěráky, ke kterému na severu přiléhala sakristie a na jihu obdélná kaple. Iničiátory přestavby byli vévodové Jan I. († 1380) nebo jeho syn Jan II. Železný († 1424). Tito příslušníci opavsko-ratibořské přemyslovské sekundogenitury byli také objednateli umělecké výzdoby presbytáře.

Po roce 1645 byla k západnímu průčelí kostela přistavěna věž, kolem roku 1787 pak následovala další zásadní přestavba realizovaná stavitelem J. M. Badstieberem, v rámci níž byla středověká loď s výjimkou části západní zdi nahrazena raně klasicistní stavbou, nově zaklenut byl také presbytář s výjimkou závěru adaptovaného na sakristii. V ní se pod vrstvou mladších omítek dochovaly cenné gotické nástěnné malby, jejichž odkryv a restaurování byly dokončeny v letech 2019–2020. V těchto letech také proběhla rekonstrukce kostela a ohradní zdi jeho areálu podpořená prostředky EU v rámci Integrovaného regionálního operačního programu prostřednictvím Místní akční skupiny Hrubý Jeseník. Součástí projektu byla také realizace expozice gotické umělecké výzdoby sakristie, restaurovaného románského portálu a archeologicky odkrytého půdorysu románského kostela.

Neposkvrněné početí Panny Marie

Bůh chtěl lidem poslat svého syna Ježíše. Aby se Ježíš mohl narodit, potřeboval maminku. Křesťané věří, že Bůh si vybral dívku Marii jako maminku pro svého syna Ježíše. Maria proto byla už od svého narození vyvolená Bohem a nikdy neudělala nic zlého. Její rodiče se jmenovali Jáchym a Anna. Maria jim dělala radost a celý její život byl plný lásky k Bohu i lidem.

Aktivita: Kdybyste měli možnost zeptat se na něco Panny Marie, co by to bylo?